

CRONICA CERCETĂRILOR ARHEOLOGICE PE ANII 2009-2010 ÎN JUDEȚUL VÂLCEA

Claudiu Aurel Tulugea¹
claudiutulugea@yahoo.com

Keywords: *chronic, research, archaeological site, Râmnicu Vâlcea, Ocnele Mari, Costești, Dăești, section, preventive, prehistory.*

Summary: *The chronic of the archaeological research for 2009-2010 in Valcea County. We continue in this issue an earlier step that we made in order to make known to the public the results of the archaeological research from 2009 to 2010. The information can be used by those interested in archeology, but also by those who want to build buildings in areas protected by law. The article contains 17 locations in 4 sites.*

Continuăm în acest număr un demers mai vechi al nostru de a face cunoscută publicului larg o activitate specifică muncii de arheolog, activitate care se desfășoară cu precădere pe șantierele arheologice. Consemnarea unor astfel de activități specifice unui muzeu și, în special a Secției de Arheologie, contribuie la cunoașterea cât mai bună a patrimoniului arheologic al județului, informațiile putând fi folosite și de cei care desfășoară activități curente în zonele protejate de lege.

2009

1. Ocnele Mari-Ocnița

Punct: Baraj aval

Proprietar teren: Consiliul Local

Cod RAN: - 168194.03

Scurt istoric: După încheierea celui de-al doilea război împotriva dacilor în anul 106, o parte din vechiul regat dac este transformat în provincie romană, teritoriul de vest al Olteniei, cel cuprins între Olt și Jiu, rămânând sub controlul guvernatorului provinciei sud-dunărene Moesia Inferior, pentru ca în 118 el să fie inclus în provincia Dacia Inferior², iar din anul 168, momentul reorganizării administrative a provinciei dacice din timpul domniei lui Marcus Aurelius, până în 271, la retragerea aureliană, să fie în componența Daciei Malvensis, inclus deci în sistemul economic al statului roman. Transformarea Buridavei romane dintr-un centru militar într-unul economic s-a datorat mai ales exploatarea resurselor de sare din zona Ocnele Mari – Ocnița și a marelui comerț cu *aurul alb* de aici. Amplasarea așezării civile romane de la Ocnița la circa 300 m nord de cetatea dacică Buridava reprezintă o importantă verigă în angrenajul politico-economic dar mai ales comercial al imperiului.

¹ **Claudiu Aurel Tulugea**, arheolog, doctor, directorul Muzeului Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea.

² Bichir *et alii* 1992, p. 255.

Punctul Baraj-aval³ se află pe terasa de pe partea stângă a pârâului Sărata. Cercetări arheologice preventive în acest punct au fost făcute în anul 2009 de Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea⁴. Construirea în regim de urgență a barajului *Buridava*, precum și excavarea pământului din zonă a contribuit la distrugerea parțială a sitului, nivelul superior de locuire fiind distrus.

Desfășurate pe o perioadă de șase luni, cercetările arheologice efectuate de specialiștii muzeului au relevat existența a 12 locuințe, două ateliere de fierărie, două cuptoare de redus minereul de fier, trei cuptoare pentru pâine, patru vetre și nouă locuințe cu structură de lemn. Se remarcă prezența unei locuințe cu fundație de piatră (presupunem că la început edificiul a fost un turn-locuință care avea rolul de supraveghere a văii pârâului Sărata, la intrarea în fosta cetate dacică, transformată mai târziu în locuință cu scop pur economic). Materialul arheologic descoperit este alcătuit din ceramică de factură romană (amfore, ulcioare, oale cu una sau două torți, cănițe, străchini, opaițe, etc.), importuri romane (terra sigillata, mortaria, vase decorate în tehnica barbotinei), unelte (cuțite), podoabe (fibule, inele cu gemă), 18 monede de bronz (unele destul de deteriorate) și 4 de argint, un procentaj important deținându-l ceramica de factură dacică, etc. Inscripția descoperită într-o locuință, pe un fragment de ulcior roman *INONA*, (IUNONA), ocrotitoarea căsătoriei în mitologia romană, denotă adorarea unor zeități în așezare. După inventarul numismatic descoperit, așezarea poate fi datată între împărații Traian-Commodus (106-180), perioada de maximă dezvoltare fiind cel mai probabil în timpul împăratului Hadrian⁵. Interesant este faptul că pe baza materialului numismatic și raportându-ne la stratigrafia de la Stolniceni, la venirea pe tron a împăratului Commodus se observă un nivel puternic de arsură și distrugere⁶. Existența unui conflict regional de mică amploare ar putea fi demonstrat de încetarea parțială a activității în așezarea de la Ocnîța, dar și de ascunderea unor tezaure monetare, cum ar fi cel de la Flămânda-Cremenari și Râmnicu Vâlcea. Activitatea este probabil reluată după acest conflict, cercetările viitoare urmând să confirme acest lucru, existența așezării continuând până la retragerea romană și după. Nu a fost descoperit un nivel de cultură dacică propriu-zis, în schimb așezarea romană a distrus o locuire din perioada de tranziție spre epoca bronzului și din epoca bronzul timpuriu (culturile Coțofeni și Glina).

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: mai 2009-octombrie 2009.

³ Iosifaru 2011, p. 88-89.

⁴ Din colectivul de cercetare au făcut parte: Mariana Iosifaru (responsabil științific), Ion Tuțulescu, Claudiu Tulugea, Ovidiu Părăușanu iar din cadrul laboratorului de conservare – restaurare Maria Râpan, Rotaru Rodica, Nicoleta Binder și Diana Mirea.

⁵ Identificarea monedelor a fost făcută de Silviu Purece, expert numismat al Universității „Lucian Blaga” Sibiu.

⁶ Bichir 1982, p. 44-51.

2. Rm. Vâlcea

Punct: strada Buridava, nr. 9

Proprietar teren: Țicleanu Constantin, Țicleanu Ana

Cod RAN: 168176.10

Scurt istoric: În acest sit au fost făcute săpături sistematice între anii 1956–1958, 1962–1965 și 1967 de către D. Tudor⁷ și între 1971–1992 de către Gh. Bichir⁸. O cercetare arheologică preventivă a fost efectuată în anii 2005–2006 în cinci puncte, de către Mariana Iosifaru și Cristinel Fântâneau, Muzeul Județean Vâlcea. De asemenea, în anul 2007, s-a executat o cercetare preventivă datorită amenajării stradale, cercetarea fiind efectuată de Mariana Iosifaru, Aurel Claudiu Tulugea și Tuțulescu Ion.

Așezarea civilă romană se află pe malul drept al Oltului, vis-a-vis de Combinatul Chimic Govora, fiind suprapusă în întregime de fostul sat Stolniceni, în prezent cartier al mun. Rm. Vâlcea. Au fost identificate două grupuri de terme și șase niveluri de locuire (cinci romane, iar al șaselea datat post retragerii stăpânirii romane din Dacia). Materialul arheologic descoperit demonstrează prezența romanilor la Stolniceni încă de la sfârșitul primului război dacic. Primele construcții se fac în vremea împăratului Traian și la realizarea lor participă trupe aduse din Moesia Inferior, cum sunt legiunile I Italica, V Macedonica, XI Claudia și din unitățile auxiliare cohors II Flavia Bessorum, cohors IX Batavorum, pedites singularis. Perioada de maximă înflorire a centrului de la Buridava aparține niv. I-IV (Traian-Filip Arabul). Nivelul V corespunde intervalului Filip Arabul – Aurelian. Ultimul nivel de locuire, VI, se datează la sfârșitul sec. III (post 275) și primele decenii ale sec. IV și aparține unei comunități formată din daco-romanii rămași pe loc și dacii liberi pătrunși aici după retragerea stăpânirii romane din Dacia.

Suprafața afectată de proiect este de 100,50 mp.

Cercetarea arheologică s-a desfășurat pe fundațiile locuinței, fosa septică și sistemul de împrejmuire.

Cercetarea fundațiilor locuinței s-a efectuat până la adâncimea de -1,30 m, fără a se descoperi urme sau materiale arheologice.

Pentru construcția fosei a fost trasată o casetă notată : C. 2 (2,20 x 3,50 m).

Stratigrafie C.2:

- 0,00 – 0,80 m, umplutură;
- 0,80 – 1,00 m, nivel brun, slab pigmentat;
- 1,00 – 1,70 m, nivel brun deschis, fără urme arheologice;
- 1,70 – 2,00 m, pietriș.

C. 2 a fost trasată la 4,80 m sud de locuință, iar sistemul de împrejmuire la 3 m față de C. 2.

Lățimea și adâncimea sistemului de împrejmuire au respectat proiectul, cercetarea efectuându-se până la -0,40 m adâncime, prilej cu care nu s-au

⁷ Tudor 1978.

⁸ Vlădescu 1981.

descoperit materiale arheologice. Punctul în care a fost făcută cercetarea se află la nord de termele romane, într-o zonă în care de-a lungul timpului au avut loc numeroase intervenții, fapt ce explică lipsa în totalitate a materialului arheologic.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 17.07. 2009.

3. Ocnele Mari

Punct: strada Cosota, f.n.

Proprietar teren: Fârtat Valentina Monalisa

Cod RAN: 168158.04

Scurt istoric: situl arheologic de la Ocnița este situat la 1 km sud-vest de centrul orașului Ocnele Mari, pe malul drept al pârâului Sărata, pe terasa de pe partea dreaptă a acestuia, cu o deschidere largă spre drumul Ocnele Mari - Ocnița, fiind înconjurat de dealuri de natură tufoasă.

Punctul cercetat se află pe partea dreaptă a pârâului Sărata la aproximativ 100 m sud-vest de acesta, în zona de protecție a sitului unde au fost făcute săpăturile arheologice sistematice de către D. Berciu.

În acest sit au fost făcute săpături arheologice sistematice în anii 1959, 1961, 1966-1994 de către prof. Dumitru Berciu, de la Institutul de Arheologie din București, și Muzeul Județean Vâlcea. În timpul cercetărilor au fost descoperite materiale aparținând culturilor: Coțofeni, Glina, Verbicioara etc. Cele mai importante descoperiri aparțin epocii dacice (sec. I a. Chr. -I p.Chr.). Aici a fost descoperită antica cetate dacică Buridava⁹.

Suprafața afectată de proiect este de 119 mp. Terenul pe care se construiește locuința este în pantă, diferența de nivel sud-nord fiind de -1,00 m.

A fost trasată o suprafață cu dimensiunile de 7 m x 5,5 m, având orientare nord – sud, pe locul unde va fi amplasată locuința. Cercetarea s-a făcut mecanic și manual.

Nu au fost descoperite urme sau materiale arheologice.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 27.08. 2009.

4. Comuna Costești

Punct: cătun Grușetu

Proprietar teren: Parohia Costești

Cod LMI: VL-II-m-B-09731

Scurt istoric: Biserica Adormirea Maicii Domnului a fost construită de arhimandritul Constandie și enoriașii, ante 1801, pe vremea lui Alexandru Moruzi Voievod și Nectarie Moraitul, episcopul Râmnicului (1792-1812)¹⁰. În ceea ce privește datarea, părerile sunt împărțite în funcție de cei care s-au ocupat

⁹Berciu 1981.

¹⁰Sacerdoțeanu 1933, p. 44-46 și 92-105.

de istoria acestei biserici, fiind menționați anii : 1709, 1740, 1751¹¹. Este posibil să fi existat și o altă biserică, mai veche, dar nu aici, pentru că arheologic nu a fost găsit un nivel mai vechi de începutul sec. al XIX-lea¹².

Ansamblul se compune din biserica de lemn și turnul clopotniță de zid, construit în anul 1840.

Biserica este din lemn în interior, exteriorul este tencuit în 1885, când se adaugă antepronaosul, cu ocazia unor intervenții majore și se renunță la pridvorul deschis. Antepronaosul, de dimensiuni relativ reduse – decroșat în plan orizontal, face legătura cu exteriorul prin intermediul unei uși amplasată pe latura sudică. Perimetral au fost realizate ferestre din lemn cu suprafețe relativ egale, câte două pe fiecare latură. Tavanul este drept, confecționat din lemn de plop, iar pardoselile sunt din brad. Este tencuit la interior și are pictură pe perețele estic, iar în colțul de nord-est are o fereastră în relație cu pronaosul.

Pronaosul e situat pe axul vest-est, are formă dreptunghiulară și a fost prelungit cca. 1 m spre vest, cu vechiul pridvor, care păstrează tavanul drept, spre deosebire de acoperirea inițială realizată printr-o boltă semicilindrică, decroșată simetric în plan vertical, la nivelul cosoroabei, înălțimea acestui spațiu fiind mai mică decât cea a naosului.

Naosul este separat prin tâmplă sau iconostas de altar. Este acoperit cu o boltă semicilindrică, susținută median de un arc dublu din lemn. Pe laturile de nord și sud sunt dispuse stranele.

Altarul are în plan formă pentagonală și este acoperit de o boltă semicilindrică, două unghiuri și un trapez, sferice care descarcă pe pereții exteriori. Aici a fost construită o sobă din zidărie de cărămidă. Proscomidia, amplasată pe latura de nord a altarului, este tratată printr-un blat de lemn și un recipient din zidărie pentru sfințirea apei. Diaconiconul, destinat adăpostirii veșmintelor preoțești, lipsește, în locul acestuia aflându-se cel de-al doilea acces în biserică, respectiv o ușă de lemn.

Fundațiile și elevațiile sunt realizate din piatră de calcar, legată cu mortar de var, tencuite la exterior.

Pereții din bârne de stejar, sunt acoperiți cu șipci de salcie-cercuială- tencuiți la exterior, iar pe latura de sud în dreptul pronaosului sunt realizate trei panouri pictate cu Sfântul Gheorghe, Sfinții Apostoli Petru și Pavel și Sfântul Dumitru.

Acoperirea spațiilor s-a făcut prin bolți din dulapi de stejar, pentru pronaos, naos și altar și tavane drepte din plop pentru antepronaos și parțial pronaos. Antepronaosul este tencuit la interior și exterior. Șarpanta și așteriala sunt din stejar iar învelitoarea din șită de brad. Pardoselile sunt din scânduri de brad.

Iconostasul este dezmembrat, aici existând numai scheletul care susținea icoanele. Bolțile pronaosului, naosului și altarului au fost tencuite. O particularitate pentru acest monument sunt cele trei guri de aerisire practicate în

¹¹Sacerdoțeanu 1964, p. 238-256.

¹²Bondoc 2002, p. 179-185.

bolțile pronaosului, naosului și altarului, pentru evacuarea fumului provenit de la lumânări.

S-au consolidat fundațiile pe exterior și s-a dat jos parțial tencuiala și cercuiala pe naos și altar. Au fost dezvelite 11 inscripții săpate în lemn, cu caractere chirilice și slavone, din care 9 lizibile și 2 ilizibile, dispuse pe 1-3 rânduri, literă de 3-6 cm, pe pereții exteriori ai naosului și altarului, morminte, din care 3 sunt secundare, 8 cărămizi cu inscripții, monezi și ceramică¹³.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 01.08. 2009 – 30. 08.2009.

5. Rm. Vâlcea

Punct: strada Buridava, nr. 31

Proprietar teren: Oprian Constantin

Cod RAN: 168176.10

Scurt istoric: vezi informațiile de la nr. 2.

Suprafața afectată de proiect este de 25,50 mp. Cercetarea arheologică s-a desfășurat pe sistemul de împrejmuire la stradă și fosa septică, deoarece anexa gospodărească (magazie unelte) ca și terasa acoperită la locuința existentă erau construite la data începerii cercetării.

De asemenea, fosa septică a fost realizată pe amplasamentul unei mai vechi, săpată înainte de cumpărarea locuinței de către actualul proprietar, până la adâncimea de -1,50 m. A fost urmărită săpătura până la adâncimea de -3,00 m. Pe toată suprafața cercetată a fost întâlnit numai un strat de pietriș în amestec cu nisip de la revărsările Oltului, anterioare nivelului de locuire romană cunoscut în zonă.

Pe sistemul de împrejmuire la stradă urmărit pe o lungime de 24 m, săpat la -0,30 m, nu au fost descoperite materiale arheologice de epocă romană, deoarece stratul de umplutură de la amenajarea succesivă a străzii are o grosime de cca. 0, 60 m așa cum a fost confirmat de săpăturile anterioare.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 12. 09. 2009.

2010

6. Rm. Vâlcea

Punct: strada Argeșului

Proprietar: domeniu public

Cod RAN: 168176.12

Scurt istoric: Lucrările de construcție la Palatul de Justiție au început la 27 februarie 1899, dirigintele lucrărilor fiind inginerul-șef Panait iar antreprenor de lucrări Ioniță Năstăsescu¹⁴.

¹³ Iosifaru 2009, p. 93-101.

¹⁴ Tamaș 2006; Bănică-Ologu 2000.

La 1 septembrie 1900, ora 10, a avut loc festivitatea de inaugurare a Palatului de Justiție în fața oficialităților locale¹⁵.

Au fost trasate două șanțuri : S.I = 70x1,20x0,80 m ; S.II =30x1,20x0,80 m.

S.I =70x1,20x0,80 m. A fost trasată paralel cu strada Argeș (sud-nord) la 4 m est de corpul de blocuri și la 6,50 m față de trotuar, locul amplasării traseului de racordare fiind identic cu cel vechi. Datorită acestuia, pe lungimea S. I. nu au fost descoperite materiale arheologice.

S.II =30x1,20x0,80 m. La 50 m față de capătul de nord al S.I a fost trasată cea de-a doua secțiune. S.II a străbătut strada, porțiunea de aici fiind alcătuită din umpluturi succesive de pietriș de la terasamentul acesteia. Subliniem că au fost descoperite câteva materiale de epocă contemporană (fragmente ceramice: oale, farfurii, cuie, piroane, cărămizi și țigle fragmentare, oase de animale).

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 08-19.03.2010.

7. Rm. Vâlcea

Punct: strada Stolniceni, nr. 21A

Proprietar: Țicarat Traian

Cod RAN: 168176.10

Scurt istoric: vezi informațiile de la nr. 2.

Suprafața afectată de proiect este de 186 mp, din care s-a renunțat la sistemul de împrejmuire, bazinul vidanjabil și magazie.

Au fost trasate 2 casete notate C.1 (3x2 m), C.2 (2x2m) și o suprafață notată S. XVI (8x4 m).

C.1 (3x2 m). Caseta a fost trasată la 20 m est de strada Buridava. Cercetarea s-a executat până la adâncimea de -1,00 m și nu s-au descoperit materiale arheologice.

S. XVI (7x4 m). A fost trasată la 3, 36 m est față de C.1, pe spațiul destinat construcției beciului. Menționăm că materialul a fost descoperit în partea de vest a suprafeței cercetate.

Stratigrafie:

- 0,00-0,10 m, sol vegetal;
- 0,10-0,40 m, un singur nivel de epocă romană, de culoare brun închisă, pigmentat cu fragmente ceramice, fragmente de cărămizi;
- 0,40-0,80, nivel brun deschis fără urme arheologice;
- 0,80-2,00 m pietriș.

Materialul arheologic:

- fragmente de oase (animal de talie mare);
- fragmente de funduri de vas;
- buze de amforă și oale borcan;
- fragmente de castroane;
- torți de amforă;

¹⁵ Tamaș 2006; Bănică-Ologu 2000.

- ceramică de import: terra sigillata, un fragment de culoare roșie;
- obiect medicinal din bronz: L= 17 cm, diametru de 0, 4 cm;
- fragment farfurie de tip 7;
- fragment fund vas care are pe interior o reprezentare antropomorfă¹⁶;
- material de construcții: fragmente de țigle și cărămizi.

C.2 (3x2 m). Caseta a fost trasată la 2,00 m nord - est de S.XVI. Subliniem că materialul arheologic din această casetă este puțin și fragmentar.

Stratigrafie C. 2:

- 0,00 - 0,115 m, sol vegetal;

- 0,15 - 0,35 m, un singur nivel de epocă romană, de culoare brun închisă, slab pigmentat;

- 0,35 - 0,80 m, nivel brun deschis fără urme arheologice;

- 0,80- 1,00 m pietriș.

Materialul arheologic:

- torți de amfore: 4 fragmente de culoare cărămizie, calitate inferioară cu multe pietricele, toartă masivă, cu 4 nervuri în relief (foto. 25). Aceste patru fragmente aparțin tipului 4;

- oale: fragmente de culoare cenușie, de factură semifină cu mult nisip micaceu de tip 1;

- toartă urciur.

C.3 (2x2 m). Caseta a fost trasată la 2,00 m nord de C.2, situația fiind similară cu cea din C.2.

Materialul arheologic:

- buze de amforă și oale borcan;

- fragmente de funduri de vas.

Situația stratigrafică prezentată prin cercetarea acestui punct poate sugera ideea că atât secțiunea, dar și cele două casete cu puțin material au fost trasate în preajma unei locuințe romane, aflată cel mai probabil la vest de ele.

Materialul arheologic descoperit prin cercetarea celor trei casete și suprafața S. XVI de pe proprietatea nr. 21. A. de la Stolniceni se încadrează în sec. II-III, aceasta reprezentând perioada maximă de dezvoltare a așezării de aici.

Proiectul tehnic prezentat la instituția noastră menționa realizarea unui bazin vidanjabil, magazie și a sistemului de împrejmuire. Bazinul vidanjabil nu va mai necesita cercetare arheologică deoarece amplasamentul acestuia este același cu fostul și actualul beci al proprietarului (foto. 14.). Din lipsă de fonduri, domnul Țicarat a renunțat la sistemul de împrejmuire și la construcția de magazie, ridicarea acestora fiind amânată.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 08-09.04.2010.

8. Rm. Vâlcea

Punct: strada Drumul Gării, nr. 16

¹⁶ Terteci, Tuțulescu 2011, p. 69-76.

Proprietar: Maria Cătălina Morteau, Gheorghe Liviu Morteau

Cod RAN: 167482.04

Scurt istoric: vezi informațiile de la nr. 10.

Suprafața afectată de proiect este de 60 mp.

A fost trasată o casetă cu dimensiunile de 4 x 4 m pe locul unde va fi extinsă locuința. Nu au fost descoperite urme sau materiale arheologice.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 26.04.2010.

9. Ocnele Mari

Punct: strada A: I. Cuza, nr. 47

Proprietar: domeniu public

Cod RAN: 168158.04

Scurt istoric: vezi informațiile de la nr. 1.

Suprafața cercetată: 5,62 mp. Nu au fost descoperite urme arheologice.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 27-28.04.2010.

10. Rm. Vâlcea

Punct: strada Drumul Gării, nr. 154

Proprietar: Anicescu Gheorghe

Cod RAN: 167482.04

Scurt istoric: În acest sit au fost făcute săpături arheologice sistematice între anii 1961 – 1964 de prof. Dumitru Berciu¹⁷. Cercetarea sistematică a fost reluată în anii 2003 – 2004 de către un colectiv format din Mariana Iosifaru și Cristinel Fântâneau din cadrul Muzeului Județean Vâlcea. Cercetările de salvare din anul 2002, când în zonă s-a construit cartierul sinistraților de la Ocnele Mari, au permis delimitarea parțială a sitului pe latura de S – E. În cercetările de aici a fost descoperit un nivel de cultură neolitic, cultura Starčevo-Criș (fazele IIIB-IVA) și un nivel de epoca bronzului (culturile Glina-clasică și Verbicioara – faza I-II; IV-V). În anul 2008, s-au reluat cercetările arheologice, prilejuite de amenajarea străzii Ghiocelilor. Cercetarea arheologică, fiind coordonată de arheologii Muzeului Județean Vâlcea, Mariana Iosifaru, Tuțulescu Ion, Tulugea Claudiu, a dus la descoperirea de noi materiale aparținând epocii bronzului (cultura Verbicioara).

Suprafața afectată de proiect este de 60 mp.

Au fost trasate două casete cu dimensiunile de 4 x 2 m pe locul unde va fi ridicată locuința. Nu au fost descoperite urme sau materiale arheologice. Punctul cercetat se află la extremitatea estică a sitului arheologic de la Copăcelu, în zona inundabilă a pârâului Sărata.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 01.06.2010.

¹⁷ Berciu 1966.

11. Rm. Vâlcea

Punct: strada Ghiocilor, nr. 68

Proprietar: Cocian Ștefănică

Cod RAN: 167482.04

Scurt istoric: vezi informațiile de la nr. 10

Suprafața afectată de proiect este de 77 m.p.

Au fost trasate două casete: C.1 (2x2 m) pe amplasamentul locuinței și C. 2 (3,60x2,50 m) pe spațiul destinat fosei septice.

C.1 (2x2 m), a fost trasată la 35 m nord de stradă, unde va fi construită locuința. Nu au fost descoperite urme sau materiale arheologice, imediat sub solul vegetal fiind un strat masiv de tufit dacitic. Terenul este în pantă cu orientare nord-est/sud-vest.

C.2 (3,60x2,50 m), a fost trasată la 0,50 m nord de gardul proprietății. Inițial caseta avea 2x2,50 m, ea fiind extinsă ulterior datorită descoperirii locuinței și mormântului triplu.

Stratigrafie:

- 0,00-0,20 m sol vegetal

- 0,20-1,20 m nivel brun închis cu material modern, provenit din viituri.

- 1,20-1,40 m nivel masiv de viitură ce constă din tuf dacitic sfărâmat în amestec cu puțin pământ

- 1,40-1,65 m, nivel hallstattian timpuriu, cu locuință și mormânt triplu.

Mormântul triplu descoperit în colțul sud-estic al locuinței la -1,60-1,75m aparține probabil culturii Sălcuța.

Locuința nu a putut fi dezvelită în totalitate, ea fiind surprinsă pe o suprafață de 2,10x2,50, rămânând atât în profilul de vest cât și de nord. Podina locuinței se detașează prin amenajarea acesteia dintr-un strat de tufit dacitic fin, gros de 0,05 m, peste care a fost găsit mult chirpic ars cu urme de pari și nuiele, gros de 0,20 m.

Ceramica descoperită în locuință, după tehnică se împarte în două categorii:

- ceramică grosieră cu mult nisip granulat diferit, pietricele și mică.

- ceramică fină lustruită, atât în interior cât și în exterior.

Din prima categorie se remarcă 7 fragmente, buze de oale diferite, lustruite în interior, cu brâu alveolat organic dispus la 0,9-4,5 cm sub buză. Buza este rotunjită, ușor trasă spre interior sau tăiată drept.

Au fost descoperite și trei fragmente dintr-un castron, decorat cu linii incizate sub buză și patru apucători dispuse egal sub liniile incizate. Castronul este de culoare brun-cărămizie, lustruit atât în interior cât și în exterior.

Din a doua categorie se remarcă două fragmente de strachină cu patru proeminente sub buză, de culoare brun-cărămizie, lustruite în interior și în exterior, două fragmente din două vase cenușii cu decor lustruit în ghirlandă, ușor șențuit, două fragmente dintr-un vas cenușiu-închis cu lustru metalic, având deasupra maximei rotunjiri o linie incizată.

S-au mai descoperit și două torți de vase, câteva oase de animale, o bucată de vatră fățuită o singură dată, groasă de 1,9 cm, o piatră de râu, ușor adâncită care putea fi folosită ca râșniță.

Mormântul triplu se afla la marginea colțului sud-estic al locuinței, în afara acesteia. Cele trei schelete erau dispuse în poziție chirchită (doi adulți și un copil), deasupra lor fiind 2 pietre mari (una exfoliată, cealaltă cu multă mică în compoziție). Scheletele au fost trimise la Centrul de Tracologie din cadrul Institutului de Arheologie București, prin bunăvoința D-lui Schuster Cristian, urmând a fi studiate de D-ra Alexandra Comșa. Sub pietre, pe capul lui M.3 a fost descoperit un fragment ceramic brun-cenușiu lustruit în interior și exterior de la un mare vas bitronconic cu un orificiu pe maxima rotunjire, un fund de vas și 2 fragmente de oale. Pe lângă schelete au fost găsite: o gresie, o bucată de chirpic ars, un nucleu de silex roșu, 2 funduri de vase, o buză de castron și 5 pietricele de mărimi diferite. Numerotarea scheletelor s-a făcut de jos în sus. Dimensiunile gropii: 1,10 x 0,80 m, adâncimea -1,60-1,75 m.

Încadrarea cronologică a locuinței și a mormântului: Ha. A1. Încadrarea cronologică a mormântului: probabil aparține culturii Sălcuța, fiind un mormânt izolat. În cercetări anterioare a fost descoperit un nivel de cultură și o locuință din aceeași perioadă.

În zonă a mai fost descoperit întâmplător, cu ocazia lărgirii drumului în 1970, un mormânt de înhumatie cu scheletul orientat sud-est / nord-vest (după declarațiile martorilor). În jurul scheletului s-au descoperit fragmente ceramice. Mormântul se afla la marginea unei așezări de tip cenușar, cu un singur nivel de cultură. Nu este precizată adâncimea¹⁸. Ținând cont de adâncimea la care a fost descoperit nivelul de cultură hallstattan recent, de faptul că punctul descris se află la cca 100 m est de locul unde s-a descoperit întâmplător mormântul în 1970, considerăm că s-a făcut o mică omisiune. De fapt, mormântul a fost descoperit când s-a săpat șanțul pentru conducta de saramură ce alimenta Combinatul Chimic Govora (1965)¹⁹. În C2, s-a surprins spre sud, 0,20 m din șanțul amintit. Mormântul a fost datat de autor în hallstattul timpuriu.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 24-25.06.2010.

12. Costești

Punct: sat Pietreni

Proprietar: Parohia Pietreni

Cod RAN: 169280.01

Scurt istoric: satul este atestat documentar prin hrisovul din 11 octombrie 1512²⁰. Sub numele actual, satul apare la 1800 într-un document²¹. Biserica Sf. Nicolae e cunoscută și sub numele de *Schitul de Supt Piatră* sau *Schitul 40*

¹⁸ Petre-Govora 1995.

¹⁹ Roman 1966.

²⁰ DIR, B, vol. I, p. 89.

²¹ Bălășel 1936, p. 367.

izvoare (numărate în anul 1867 de prințul Carol) sau *Schitul 44 izvoare* (cum considera A. Sacerdoțeanu în 1935)²².

Biserica a fost ridicată din temelie în anul 1701, de neobositul egumen Ștefan, al mănăstirii Bistrița, cel care este și ctitorul Schitului Păpușa (1712), care adaugă pridvorul la Biserica Bolniță (1710), repictează bisericuțele din peștera *Sfântul Grigore Decapolitul* și reface Biserica de lemn din Costești.

Biserica a fost construită pe un platou de formă poligonală, apropiată de un dreptunghi, cu laturile de 35 m lungime și maxim 15 m lățime, la extremitatea de nord-nord-vest a satului, la poalele muntelui Buila.

Istoria schitului este mult mai veche, N. Iorga menționând o fostă psaltire a Episcopiei Râmnicului, tipărită la Kiev în 1640, dăruită schitului *de la Piatră* de mitropolitul Teodosie de Veștem (1668-1672 și 1679-1688)²³. Al. Odobescu, care vizitează schitul în anul 1861, pentru inventarierea patrimoniului cultural, descoperă aici un discos și o linguriță de argint, având inscripționat numele egumenului Nicolae, al mănăstirii Bistrița, și anul 7202 (1694), precum și o icoană troiță din bronz, cu balamale, unde era menționat anul 7202 (1694). Deși au existat în inventarul schitului, aceste valoroase obiecte de cult au fost datate anterior anului 1701²⁴, s-a presupus doar existența unui schit de lemn mai vechi.

În exterior, pe latura de nord a pronaosului și pe latura de nord-vest a pridvorului, la -0,20 m de la nivelul de călcare, au fost descoperite urme de cărbuni și cenușă care ar putea proveni de la incendierea bisericii de către turci, în timpul războiului austro-turc din anii 1736-1739, așa cum menționează pomelnicul, început la 1701²⁵.

Tot din pomelnic aflăm că la 2 februarie 1810, prin donația logofătului *Pătru isprăvnicelul ot Costești*, se ridică în jurul bisericii zidul de incintă, cu intrarea pe latura de sud-est. A fost construit din piatră de calcar și foarte rar pietre de râu, golurile fiind umplute cu bucăți de cărămidă spartă înecate în mortar. Înălțimea zidului variază. Pe latura de vest zidul are 2,30 m înălțime, fiind fixat direct de stânca cioplită atât pe orizontală cât și pe verticală, fără șanț de fundație. Pe latura de est, înălțimea este de 1,00 m, pe cea de sud, urmând cursul ușor al pantei, înălțimea este cuprinsă între 1,00-1,50-2,00 m, iar pe cea de nord are cca. 1,00-1,10-2,00 m. Adâncimea șanțului de fundație a zidului de incintă pe laturile de est, nord și sud este de cca. 40-50 cm iar lățimea zidului de 70-80 cm. Pentru aceasta au fost trasate patru casete (C1-C4) de control, cu dimensiunile de 0,50 x 1,00 m (C2-C3), și 0,90 x 0,90 m (C.4). În Caseta 1 (0,80 x 0,80 m), trasată pe latura de sud a zidului de incintă, a fost descoperit, la -0,40 m, un mormânt secundar. Nu se poate preciza când au fost depuse în acest loc osemintele și cui au aparținut. Zidul de incintă se păstrează mai bine pe latura de est, fiind destul de degradat pe latura de vest²⁶.

²² Sacerdoțeanu 1965, p. 105.

²³ Iorga 1905, p.82.

²⁴ Odobescu 1908, p.104-106.

²⁵ Sacerdoțeanu 1972, p. 105-113.

²⁶ Iosifaru 2010, p. 122-134.

Cimitirul a funcționat de la început în jurul bisericii, înmormântările fiind făcute mai ales pe laturile de nord, sud și est, așa cum au fost descoperite și în timpul cercetărilor arheologice. În anul 1893, bisericii i se alocă un nou teren pentru cimitir, situat la cca. 300 m sud-est, în vechiul cimitir rămânând probabil doar mormintele călugărilor și ale altor enoriași care nu au strămutat osemintele străbunilor în noul cimitir²⁷.

Starea gravă în care se afla monumentul la sfârșitul sec. al XIX-lea necesita luarea unor măsuri urgente de reparații. Protoeria Rm. Vâlcea aprobă începerea lucrărilor, astfel că în anul 1895 se consolidează biserica cu trei contraforți dispuși astfel: doi pe latura de sud și unul pe latura de nord, în dreptul pronaosului, iar la 26 septembrie 1896 *se dă voie canonică* pentru reînceperea serviciului divin în biserică. Fundațiile contraforților de pe latura de sud, din dreptul pronaosului, au fost descoperite în S.1, la - 0,20 m de la nivelul de călcare, fiind păstrate pe o lungime de 2,00 m, lățimea de cca. 1,00 m și adâncimea de 0,60 m. Au fost lucrați din piatră de calcar prinsă cu mortar. Pe latura de nord nu au mai fost descoperite fundațiile contrafortului²⁸.

Intervențiile aduse bisericii la sfârșitul sec. al XIX-lea nu rezolvă problemele complexe de structură ale acesteia, astfel că în anul 1907, prin ordinul episcopiei nr. 358, este închisă cultului²⁹.

La salvarea bisericuței de la vechiul schit își aduc contribuția numeroase personalități ale timpului: Virgil Drăghiceanu, A. Sacerdoțeanu, N. Ghika-Budești³⁰, poate și familia regală (regina Maria vizitează bisericuța în 1926), la care se adaugă numeroasele rapoarte întocmite de preoții Ion Mihăilescu și C. Constantinescu, prin care solicită fonduri atât Episcopiei Rm. Vâlcea cât și Ministerului Cultelor. În colecția d-nei Elena Cosma, descendentă a familiei Gh. Schiteanu, care locuiește lângă schit, s-a găsit o carte poștală care se pare că immortalizează vizita principesei Elena la schit, din 1935, și alte doua fotografii de epocă ce prezintă zona izvoarelor situate la nord de zidul de incintă și biserica restaurată după anul 1938³¹.

Fondurile alocate pentru refacerea bisericii sunt date de Comisia Monumentelor Istorice (40.000 lei) la care se adaugă fondurile strânse din colecte publice. Astfel sunt dărâmați cei trei contraforți, biserica este legată în trei centuri de fier, se consolidează zidurile, este văruiată și se reface acoperișul.

Costul total al lucrărilor a fost de 160.000lei³². Desele intervenții făcute la biserică au dus la ridicarea nivelului de călcare în interior cu cca 7-12 cm. La numai 2 ani de la terminarea lucrărilor de consolidare, cutremurul din 1940 afectează din nou structura bisericii.

²⁷ *Ibidem*.

²⁸ Arhiva Episcopiei, 1896, fila 10.

²⁹ *Idem*, 1908, fila 76.

³⁰ Ghika-Budești 1936, p.15.

³¹ Iosifaru 2010, p. 122-134.

³² Arhiva Episcopiei, 1939, fila 3.

În 1953-1954, preotul D. Fulga face din nou reparații la biserică: este zidit spațiul dintre coloane pe latura de vest a pridvorului la nord de intrare, este închis cu tocărie de lemn pridvorul, se renunță la intrarea de pe latura de vest și se deschide o alta pe latura de sud, se văruiește și de jur împrejur se face un trotuar din ciment lat de 0,60 – 0,80 m.

O nouă clopotniță este ridicată în colțul de sud-vest al zidului de incintă în anul 1955, pe locul unei vechi chilii. Pe latura de vest, unde se consideră că ar fi fost chiliile, din punct de vedere arheologic nu au fost descoperite urme ale acestora. Probabil că au existat, dar ele au fost dărâmate când s-a construit zidul de incintă, urme ale acestora fiind sesizate doar când s-a ridicat noua clopotniță³³.

Biserica are forma în plan dreptunghiulară, absida altarului trilobată (element arhitectural aparte în contextul arhitecturii bisericesti vâlcene), fără turlă, având dimensiunile de 15,10 m x 6,20 m, înălțimea la streșină de 5,55 m și la coamă de 9,10 m. Pridvorul este sprijinit pe șase coloane de cărămidă rotunde și două adosate, unite în semicerc. Structura de rezistență este formată din ziduri groase de 0,70-0,90 m. La exterior, biserica are un brâu rotunjit încadrat de *dinți de fereastră*, ce include și icoana de hram de pe latura de vest. La cornișe se află trei rânduri de *dinți de fereastră* despărțiți de două rânduri de cărămizi puse pe lungime³⁴.

Cercetarea din 2010 a presupus trasarea la exterior a unui șanț de jur împrejurul bisericii cu lățimea și adâncimea de 1 m. Fundația și elevația sunt realizate din piatră de calcar, prinse cu mortar, la bază cu tiranți de lemn prinși în cuie de fier. Aceiași tiranți de lemn sunt prinși la partea superioară în zidărie.

În șanțul exterior au fost descoperite lângă fundație mai multe morminte (M) dispuse pe latura de sud (trei morminte principale și un mormânt secundar) iar pe latura de est patru morminte, protejate pentru a nu fi distruse în timpul lucrărilor de consolidare, fiind în schimb dezvelite parțial și acoperite cu grijă. Adâncimea mormintelor variază între 0,40 și 0,85 m.

În M.5, dispus chiar în dreptul ferestrei altarului, la 0,60 m de fundație și 0,70 m adâncime, a fost înmormântat eromonahul Amfilofie, după cum menționează inscripția aflată pe cărămida fragmentară descoperită sub cap, *Amfilofie eromonah(...)* 28, *leat* 7253. (1744-1745). În pomelnic este ortografiat *Anfilofie monah*. Pe latura de nord au fost dezvelite tot patru morminte. În anul 2008, când a fost făcută o casetă pentru stabilirea rezistenței bisericii, s-a descoperit o cărămidă (acum dispărută) pe care preotul Mladin a putut descifra numele unui alt ieromonah - *Dometie eromonah*, pe care a lăsat-o la Mănăstirea Bistrița. Mormântul se afla după spusele preotului Mladin la 4,10 m vest de colțul de pe latura de nord a naosului, la adâncimea de cca -0,70 m.

În pridvor, pe latura de nord a intrării, la 0,35 m de aceasta, după ce s-a scos scândura de brad, pusă pe grinzi, a fost îndepărtată șapa de ciment groasă de

³³ Bondoc 2011, p. 126.

³⁴ Iosifaru 2010, p. 122-134.

0,10-0,12 m și stratul de nisip fin gălbui-lutos, gros de 0,17-0,20 m, a fost descoperită cripta unui mormânt cu dimensiunile de 0,85 x 2,20 m. Cripta se află lipită de fundație pe latura de vest, este făcută din cărămidă și prinsă cu mortar. Dimensiunile cărămidilor: 0,25 x 0,14 m și grosimea de 0,05 m. Scheletul a fost descoperit la adâncimea de 0,50 m, având lungimea de 1,75 m, fără inventar. Sub cap a fost descoperită o cărămidă cu inscripția: *Pehomie eromonah*. Cinstea ce i s-a făcut de a fi îngropat în pridvorul bisericii ne îndreptățește să afirmăm că a fost unul dintre ctitorii menționați în pomelnicul început odată cu ridicarea bisericii și a slujit la această biserică. E vorba de Pahomie monahul, unul dintre ctitori, menționat în pomelnic și devenit probabil ieromonah³⁵.

În interiorul bisericii au fost trasate patru șanțuri, notate S.I-S.IV, cu lățimea de 0,50 m. S-a procedat la scoaterea pardoselii din scândură de brad, lată de cca. 15-19 cm și groasă de 3 cm, pusă pe grinzi groase de 8 x 6,5 cm, vopsită cu maro-roșcat, având plinta de pe margine cu lățimea de 5 cm și cu grosimea de 2,5 cm. Pardoseala a fost pusă pe o șapă de ciment de 0,10-0,15 m (aceasta a fost pusă direct pe cărămida care a constituit pardoseala inițială a bisericii). Cărămizile au formă pătrată, bine arse și finisate cu multă grijă, având dimensiunile de 20 x 20 cm, groase de 6 cm și au fost puse pe o șapă de mortar în amestec cu praf de cărămidă, groasă de 5-7 cm, având o culoare ușor roșcată. În naos a fost descoperită o lespede dintr-o rocă cu mult nisip în compoziție, având dimensiunile de 0,95 x 0,80 m și o grosime ce variază între 10 și 15 cm, în jurul ei fiind pusă pardoseala de cărămidă. Se afla așezată la 1,75 m de peretele de sud al naosului și la 1,67 m de intrarea în altar. S-a considerat că lespede a avut rolul de a marca locul mesei sfinte de la vechea biserică existentă aici, cu atât mai mult cu cât a fost descoperită și o bârnă din lemn la -0,40 m de la nivelul de călcare, lungă de 2,50 m, lată de 0,30 m, sfărâmicioasă, cu urme de arsură puternică. Urme de cărbuni și cenușă, amestecate cu pământ, cărămizi sparte, mortar și piatră de calcar sfărâmată au mai fost descoperite în interior pe latura de nord a pronaosului, tot la adâncimea de -0,40 m³⁶.

La sfârșitul anului 2010 biserica era restaurată și consolidată, urmând ca în perioada următoare să fie restaurată și pictura murală.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 26.06.2010-30.07.2010.

13. Rm. Vâlcea

Punct: strada Drumul Gării, nr. 152

Proprietar: Mihalcea Viorica

Cod RAN: 167482.04

Scurt istoric: vezi informațiile de la nr. 10.

Suprafața afectată de proiect este de 55 mp.

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ *Ibidem*.

A fost trasat un șanț de jur-împrejurul locuinței existente, având lățimea de 0,60 m, pentru consolidare fundații. Cercetarea s-a făcut manual.

Nu au fost descoperite urme sau materiale arheologice. Zona cercetată se află în zona inundabilă în vechime a râului Olt, așa cum s-a constatat încă din 2002, la limita de sud-vest a sitului.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 03.08.2010.

14. Dăești

Punct: sat Sâmbotin

Proprietar: Ardeleanu Nicolae

Cod RAN: 169397.02

Scurt istoric. Au fost făcute cercetări arheologice sistematice între anii 1981-1982, 1990-1992, 1998. Situat la sud de satul Sâmbotin, după *Tabula Peutingeriană* la 12.000 de pași romani (17,820 km) la nord de Buridava și la 9.000 de pași (13,365 km) sud de Arutela, castrul a fost construit pe un platou de natură aluvionară. Din el nu s-a mai păstrat azi decât o parte din latura estică cu un sfert din interiorul său, restul fiind distrus de apele pârâului Trant, care curge la sud de castru și de apele Oltului, la confluența cărora se află.

Murus-ul (zidul) propriu-zis se păstrează pe o lungime de 74,45 m și pe o înălțime maximă de 1,90 m.

La exterior, elementele de fortificație se completează cu două șanțuri de apărare, primul lat de 8 m și adânc de 4,20 m iar cel de-al doilea lat de 5,50 m și adânc de 2,80 m.

În urma observațiilor stratigrafice, o primă fază este cea a fortificației de pământ, construită, poate, încă din perioada războaielor lui Traian cu dacii, urmată de faza fortificației de piatră, din vremea împăratului Hadrian³⁷.

Castrul a fost refăcut în vremea împăratului Antoninus Pius, când se ridică ziduri perpendiculare pe al doilea zid interior și un turn interior pe curtaină³⁸.

A fost decopertată întreaga suprafață unde urma să fie amplasată locuința. S-a constatat faptul că nivelul roman a fost distrus de aluviuni, putinele fragmente ceramice și cărămidă fragmentară (atipice) au fost descoperite în stratul vegetal gros de 0,20 m. Au fost urmărite fundațiile până la adâncimea stabilită de proiect, după stratul vegetal fiind sesizat un nivel masiv de pietriș până la adâncimea de -1,20 m.

Suprafața afectată de proiect: 206,55 mp.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 31.08.2010.

15. Rm. Vâlcea

Punct: strada Toporașilor, nr. 19A, „Dealul Viilor”

³⁷ Tudor 1978.

³⁸ Vlădescu 1981.

Proprietar: Rusănescu Georgian Cristian

Cod RAN: 167482.23

Scurt istoric: În acest sit au fost descoperite întâmplător în vara anului 1978 mai multe fragmente ceramice, vase întregi și întregibile, achiziționate de Muzeul Județean Vâlcea. În toamna aceluiași an, a fost făcut un sondaj ce a confirmat existența unei așezări dacice din sec II-I a. Chr³⁹.

Suprafața afectată de proiect este de 150 mp.

A fost trasată o casetă cu dimensiunile de 5,00 x 5,00 m având orientare nord – sud, pe locul unde va fi amplasată locuința, și o alta de 3,5 x 4,00 m, pe locul unde va fi amplasat tancul bioseptic. Cercetarea s-a făcut mecanic și manual.

Nu au fost descoperite urme sau materiale arheologice. S-a constatat că imediat sub solul vegetal, gros de 0,40 m, până la adâncimea de -2,00 m este un strat masiv de pământ aluvionar având în compoziție mult nisip, urmat de un strat de pământ galben-lutos în amestec cu grohotiș, săpat 0,20 m.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 20.10.2010.

16. Rm. Vâlcea

Punct: strada Toporașilor, nr. 25, „Dealul Viilor”

Proprietar: Pavel Gheorghe Ion

Cod RAN: 168176.13

Scurt istoric: vezi informațiile de la nr. 10, dar și cercetările din anul 1982⁴⁰.

Suprafața afectată de proiect este de 18,20 mp.

Au fost urmărite șanțurile de fundație, nu au fost descoperite urme și materiale arheologice, datorită faptului că extinderea s-a făcut într-o zonă construită și demolată în timp.

Tipul cercetării: supraveghere arheologică.

Durata cercetării: 24.11. 20010.

17. Rm. Vâlcea

Punct: strada Drumul Gării, nr. 148

Proprietar: S.C. BOROMIR IND S.R.L.

Cod RAN: 167482.04

Scurt istoric: vezi informațiile de la nr. 10.

Suprafața afectată de proiect este de 7363,40 mp.

Cercetarea s-a făcut mecanic și manual.

Au fost trasate 84 casete (urmărindu-se planul fundațiilor) cu dimensiunile de 2,40 m x 2,00 m și 20 casete de 1,20 m x 1,20 m, adâncimea de 2,15 m pe locul unde va fi amplasată hala de producție produse panificație și patiserie. Terenul pe care va fi amplasată hala de producție produse panificație și

³⁹ Iosifaru 1982.

⁴⁰ *Ibidem*.

patiserie se află în zona de protecție a sitului, la limita de S/V a acestuia, în zona inundabilă în vechime a râului Olt. Pe parcursul săpăturilor s-a putut observa că, la limita de sud-est a construcției, pânza de apă freatică a apărut la -1,50m, toate cele 22 case săpate pe această latură fiind parțial inundate.

Nu au fost descoperite urme sau materiale arheologice. S-a constatat că imediat sub solul vegetal, gros de 0,40 m, până la adâncimea de -2,15 m, este un strat masiv de pământ galben lutos având în compoziție mult nisip.

Pe locul în care a fost amplasată hala au existat alte construcții demolate înainte de începerea lucrărilor de cercetare. Acolo unde au existat construcțiile, solul vegetal e înlocuit de un strat de umplutură.

Tipul cercetării: cercetare arheologică preventivă.

Durata cercetării: 25-27.11.2010.

Abrevieri și bibliografie

Arhiva Episcopiei	1896	Arhiva Episcopiei, 1896, fila 10.
Arhiva Episcopiei	1908	Arhiva Episcopiei, 1908, fila 76.
Arhiva Episcopiei	1939	Arhiva Episcopiei, 1939, fila 3.
Bălășel	1936	Bălășel Tudor, <i>Un manuscris din 1800 al lui Dionisie Eclesiarhul</i> , în Arhivele Olteniei, XV, 1936.
Bănică-Ologu	2000	Nicolae Bănică-Ologu, <i>Veacul de aur al Râmnicului</i> , Rm. Vâlcea, 2000.
Berciu	1966	Dumitru Berciu, <i>Zorile istoriei în Carpați și la Dunăre</i> , București, 1966.
Berciu	1981	Dumitru Berciu, <i>Buridava dacică</i> , București, 1981.
Bichir	1982	Gheorghe Bichir, <i>Cercetările arheologice de la Stolniceni, Râmnicu Vâlcea</i> , în Buridava, IV, 1982, p. 43-54.
Bichir et alii	1992	Gheorghe Bichir, Sion Anișoara, Bardașu Petre, <i>Așezarea de la Stolniceni-Buridava, județul Vâlcea</i> , în Materiale, 1992, p. 255-268.
Bondoc	2002	Bondoc Dumitru, <i>Costești-Vâlcea. 45 secole de istorie</i> , Rm. Vâlcea, 2002.
Bondoc	2011	Bondoc Dumitru, <i>Biserica 44 de izvoare din Pietrenii de Vâlcea</i> , Rm. Vâlcea, 2011.
Ghika-Budești	1936	Nicolae Ghika-Budești, <i>Evoluția arhitecturii în Oltenia și Muntenia (veacul al XVIII-lea)</i> , în BCMI, 1936, p.15.
Iorga	1905	Nicolae Iorga, <i>Inscripții din bisericile României, II</i> , în Studii și documente, XV, XV, 1905, p.82.
Iosifaru	1982	Mariana Iosifaru, <i>Descoperiri arheologice geto-dacice pe raza mun. Rm. Vâlcea</i> , în Buridava, IV, 1982, p. 30-

- 32, pl. 2/2-5.
- Iosifaru 2009 Mariana Iosifaru, *Biserica de lemn din Grușetu, comuna Costești, județul Vâlcea*, în Buridava, VII, 2009, p. 93-101.
- Iosifaru 2010 Mariana Iosifaru, *Biserica Sfântului Nicolae din Pietreni, com. Costești, jud. Vâlcea. (Scurt istoric și cercetări arheologice preventive 2010)*, în Buridava, VIII, 2010, p. 122-134.
- Iosifaru 2011 Mariana Iosifaru, *Situri arheologice din orașul Ocnele Mari, județul Vâlcea*, în Buridava, IX, 2011, p. 82-94.
- Odobescu 1908 Alexandru Odobescu, *Schiturile și metoașele mănăstirii Bistrița din Vâlcea*, în BCMI, I, 1908, nr. 3, p. 104 -106.
- Petre-Govora 1995 Gheorghe Petre-Govora, *O preistorie a nord-estului Olteniei*, Rm. Vâlcea, 1995.
- Roman 1996 Petre Roman, *Ostrovul Corbului*, București, 1996.
- Sacerdoțeanu 1933 Aurelian Sacerdoțeanu, *Pomelnicul Bisericii Grușetu din Costești Vâlcei*, în Arhivele Olteniei, 1933, p. 44-46 și 92-105.
- Sacerdoțeanu 1964 Aurelian Sacerdoțeanu, *Pomelnicul din satul Costești Horezu*, în Mitropolia Olteniei, 1964, nr. 3-4, p.238-256.
- Sacerdoțeanu 1965 Aurelian Sacerdoțeanu, *Pomelnicul schitului Pietreni*, în Mitropolia Olteniei, 1965, p.105.
- Sacerdoțeanu 1972 Aurelian Sacerdoțeanu, *Pomelnicul schitului Pietreni*, în Mitropolia Olteniei, XXIV,1-2, 1972, p.105-113.
- Tamaș 2006 Corneliu Tamaș, *Istoria municipiului Râmnicu Vâlcea*, Rm. Vâlcea, 2006.
- Terteci, Tuțulescu 2011 Carol Terteci, Ion Tuțulescu, *Un fragment ceramic antropomorf descoperit la Stolniceni-Buridava romană, jud. Vâlcea*, în Litua, XIII, 2011, p. 69-76.
- Tudor 1978 Dumitru Tudor, *Oltenia romană*, București, 1978.
- Vlădescu 1981 Cristian Vlădescu, *Fortificații romane în Dacia inferioară*, București, 1981.